

Fordringstypesanering

Forretningsonboarding af kommuner

Opdateret: 30.06.2020

INDHOLD

1	INTRODUKTION	3
2	OVERBLIK OVER FORRETNINGSOMRÅDET "BIBLIOTEKER"	4
3	RESULTATET AF FORDRINGSTYPESANERINGSBREVET	4
4	VÆSENTLIGE BESLUTNINGER OG AFKLARINGER PÅ FORRETNINGSOMRÅDET "BIBLIOTEKER"	6
4.1	Udfyldelse af 'periode start' og 'periode slut' for "punkt-i-tid"-fordringer	6
4.2	Forfaldsdatoer for "Gebyr for overskridelse af lånetid, kommunale biblioteker" (KFGÅNB)	6
4.3	Oversendelse af flere gebyrer for overskridelse af lånetid som én samlet fordring (KFGÅNB).....	7
4.4	Oprettelse af to fordringstyper til erstatningskrav	7
4.5	Krav om kvittering for aflevering eller skriftlig anerkendelse fra skyldner (KFERSBA)	8
4.6	Formatkrav til kvittering for aflevering af materiale.	9
4.7	Indsendelse af flere udlånsmaterialer i én samlet fordring for fordringer vedrørende erstatningskrav	9
4.8	"Identifikation af skyldner", når låner er under 18 år.	9
4.9	Grænse for forældre og værgers erstatningsansvar	9
4.10	Opkrævningsgebyrer ved erstatningskrav for fordringer omfattet af KFERSBA og KFERSBI	9
4.11	Oversendelse af øvrige (civilretlige) bibliotekskrav til inddrivelse, fx budkørsel 10	

1 Introduktion

Dette dokument indeholder en oversigt over resultatet af fordringstypesaneringen på det kommunale forretningsområde ”**Biblioteker**”. Formålet er at give et overblik over hvilke fordringstyper, der er oprettet i den nye inddrivelsesløsning (PSRM) til brug for oversendelse af fordringer til inddrivelse hos Gældsstyrelsen, når den enkelte kommune er tilsluttet PSRM.

Dokumentet beskriver desuden sammenhængen mellem de fordringstyper, der anvendes i DMI (DMI-fordringstyper) og de nyoprettede PSRM-fordringstyper samt de væsentligste beslutninger og afklaringer, som fordringstypesaneringen er baseret på.

Forudsætninger for anvendelse af fordringstyper i PSRM

De nye PSRM-fordringstyper kan kun anvendes ved oversendelse af fordringer til PSRM. De kan først anvendes, når den enkelte kommune er blevet teknisk tilsluttet PSRM via eget debtorsystem og det individuelle forretningsområde er teknisk tilsluttet. PSRM-fordringstyperne erstatter DMI-fordringstyperne i takt med, at den enkelte kommune tilsluttes PSRM og trinvist bliver klar til at sende fordringer til inddrivelse i de nye PSRM-fordringstyper.

2 Overblik over forretningsområdet ”Biblioteker”

Fordringstyper under forretningsområdet ”Biblioteker”

DMI-Fordringstyper	PSRM-fordringstyper
<ul style="list-style-type: none"> • ”Biblioteksgebyrer” (DFUDAFG) • ”Erstatningskrav, bibliotek - med anerkendelse eller kvitt.tilbud” (DFERSBA) • ”Erstatningskrav, bibliotek” (DFERSBI) 	<ul style="list-style-type: none"> • ”Gebyr for overskridelse af lånetid, kommunale biblioteker” (KFGLÅNB) • ”Bibliotekers erstatningskrav med anerkendelse/kvittering” (KFERSBA) • ”Bibliotekers erstatningskrav uden anerkendelse/kvittering” (KFERSBI)

¹Fordringstyperne kan ikke længere anvendes ved oversendelse af fordringer til inddrivelse i DMI, da hovedfordringer ikke må indeholde renter og/eller gebyrer ved oversendelsen. Fordringer, der tidligere er blevet oversendt i fordringstypen, vil blive håndteret i forbindelse med oprydning og konvertering af fordringerne i DMI.

Det retlige grundlag for forretningsområdet

Fordringstyperne er omfattet og reguleret af følgende lovgivning

- Lovbekendtgørelse nr. 100 af 30. januar 2013 om biblioteksvirksomhed (”biblioteksloven”).
- Lovbekendtgørelse nr. 1238 af 9. november 2015 om forældelse af fordringer (”forældelsesloven”).
- Lovbekendtgørelse nr. 29 af 12. januar 2015 om inddrivelse af gæld til det offentlige (”gældsinddrivelsesloven”).
- Lovbekendtgørelse nr. 938 af 10. september 2019 Retsplejeloven (”retsplejeloven”).
- Bekendtgørelse nr. 576 af 29. maj 2018 om inddrivelse af gæld til det offentlige (”gældsinddrivelsesbekendtgørelsen”).
- Forslag til lov nr. 3 af 2. oktober 2002 om ændring af færdelsesloven, biblioteksloven og retsafgiftsloven
- Biblioteksstyrelsens vejledning, Reglementerne i bibliotekerne, 2001
- SKAT’s juridiske vejledning 2020-1

3 Resultatet af fordringstypesaneringen

På baggrund af gennemgang af lovgivningen og kommunernes praksis, er der blevet oprettet nye fordringstyper til brug for oversendelse af fordringer til inddrivelse i PSRM. Oprettelsen af PSRM-fordringstyperne er foretaget ud fra behovet for at kunne kontrollere fordringernes retskraft, herunder fastlæggelse af korrekt stamdatapraksis ensartet for hver enkelt fordringstype samt at sikre overholdelse af datakravene fra ”Guide til ny inddrivelsesløsning (PSRM)”.

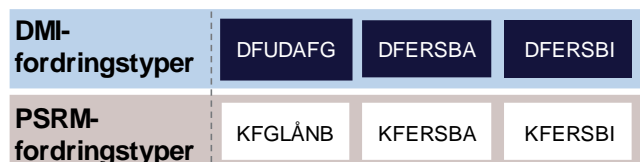
Sammenhængen mellem DMI-fordringstyperne og de nye PSRM-fordringstyper fremgår af tabellen nedenfor.

DMI-Fordringstype	Ændring	PSRM-fordringstype(r)
”Biblioteksgebyrer” (DFUDAFG)	Fordringstypen erstattes af 1 ny fordringstype.	”Gebyr for overskridelse af lånetid, kommunale biblioteker” (KFGLÅNB)
”Erstatningskrav, bibliotek - med anerkendelse eller kvitt.tilbud” (DFERSBA)	Fordringstypen erstattes af 1 ny fordringstype.	”Bibliotekers erstatningskrav med anerkendelse/kvittering” (KFERSBA)

DMI-Fordringstype	Ændring	PSRM-fordringstype(r)
"Erstatningskrav, bibliotek" (DFERSBI)	Fordringstypen erstattes af 1 ny fordringstype.	"Bibliotekers erstatningskrav uden anerkendelse/kvittering" (KFERSBI)

Resultatet af fordringstypesaneringen er, at de 3 DMI-fordringstyper udgår, og bliver erstattet af 3 nye PSRM-fordringstyper.

Ændringerne er illustreret i figuren nedenfor:

4 Væsentlige beslutninger og afklaringer på forretningsområdet ”Biblioteker”

Der er i forbindelse med fordringstypesaneringen blevet foretaget en række afklaringer og truffet beslutninger, som har haft betydning for forretningsområdet, herunder oprettelsen af nye PSRM-fordringstyper samt deres stamdatakrav og filterregler. Disse afklaringer og beslutninger gennemgås nedenfor.

4.1 Udfyldelse af ’periode start’ og ’periode slut’ for ”punkt-i-tid”-fordringer

Stamdatafelterne ’periode start’ og ’periode slut’ anvendes til angivelse af starttidspunkt og sluttidspunkt for en fordring. Følgende fremgår af ”Guide til ny inddrivelsesløsning (PSRM)”:

”For fordringstyper, hvor fordringsperiode er et punkt i tid, [...] skal perioden ikke angives, det kan dog i særlige tilfælde aftales, at perioden angives med samme dato i fra- og til felterne.”

Fordringer omfattet af fordringstyperne ”Gebyr for overskridelse af lånetid, kommunale biblioteker” (KFGLÅNB), ”Bibliotekers erstatningskrav med anerkendelse/kvittering” (KFERSBA) og ”Bibliotekers erstatningskrav uden anerkendelse/kvittering” (KFERSBI) relaterer sig til én bestemt dag, dvs. der er tale om ”punkt-i-tid”-fordringer. Fordringshavers IT-system kan imidlertid, efter det oplyste, ikke understøtte, at fordringer omfattet af disse fordringstyper oversendes til inddrivelse uden en angivelse af perioden.

UFST har derfor besluttet, at både ’periode start’ og ’periode slut’ for disse fordringstyper skal udfyldes med en dato svarende til stiftelsesdatoen.

4.2 Forfaldsdatoer for ”Gebyr for overskridelse af lånetid, kommunale biblioteker” (KFGLÅNB)

Kommunerne og deres systemleverandører har oplyst, at kommunerne anvender forskellige perioder med forskellige gebyrsatser i forbindelse med ”Gebyr for overskridelse af lånetid, kommunale biblioteker” (KFGLÅNB). Kommunerne har oplyst, at perioderne og gebyrsatserne er vedtaget af kommunalbestyrelsen og kan variere fra kommune til kommune. Kommunerne har dog oplyst, at variationerne sker indenfor lovgivningens rammer.

Kommunerne kan fastsætte individuelle takster, jf. Reglementer i Biblioteker 2001:

”Gebyrtaksterne i Lov om biblioteksvirksomhed er maksimumtakster. Det gælder både for folkebibliotekerne og for de statslige/statsstøttede bibliotekers vedkommende. Bibliotekerne kan derfor inden for rammerne af loven fastsætte individuelle gebyrtakster. De takster, der vælges, skal fremgå af reglementet således at brugerne ved hvilke krav de kan blive mødt med i tilfælde af at de afleverer for sent.”

UFST har vurderet, at det ikke ændrer stamdatakravene til ’forfaldsdatoen’, hvis kommunerne vælger at lempe maksimaltaksterne, herunder at ændre antallet af dage, som lånetiden skal være overskredet, før det udløser en højere gebyrtakst under forudsætning af, at dette sker indenfor lovgivningens rammer, hvilket er fordringshavers ansvar. En sådan lempelse vil ikke ændre på det tidligste tidspunkt, hvor fordringen kan kræves betalt.

For fordringstypen vedrørende gebyr for overskridelse af lånetid (KFGLÅNB) skal stamdatafeltet 'forfaldsdato' således udfyldes i overensstemmelse med én af følgende muligheder:

1. Hvis lånetiden er overskredet med maksimalt 7 dage: Forfaldsdato udfyldes med en dato svarende til stiftelsesdatoen.
2. Hvis lånetiden er overskredet med mere end 7 dage, men med mindre end 31 dage: Forfaldsdato udfyldes med en dato svarende til 8 dage efter stiftelsesdatoen.
3. Hvis lånetiden er overskredet med mere end 30 dage: Forfaldsdato udfyldes med en dato svarende til 31 dage efter stiftelsesdatoen.

Filteret opsættes, således, at fordringen bliver afvist, såfremt feltet udfyldes med en dato, der ligger tidligere end stiftelsesdatoen eller senere end 31 dage efter stiftelsesdatoen.

4.3 Oversendelse af flere gebyrer for overskridelse af lånetid som én samlet fordring (KFGLÅNB)

Bibliotekerne har oplyst, at hvis låner afleverer et samlet udlån drypvis, vil der blive pålagt et gebyr for overskridelse af lånetid per aflevering. Kommunerne og systemleverandørerne ønsker oplyst, om kommunerne må pulje gebyrerne og sende dem til inddrivelse som én samlet fordring, selv om de vedrører flere gebyrer for overskridelse af lånetid med forskellige afleveringstidspunkter.

UFST bemærker, at det følger af bibliotekslovens § 21, at: "*Kommuner kan opkræve et gebyr for overskridelse af lånetiden. Gebyret kan højst udgøre 20 kr. for materialer, som en bruger har lånt **samtidig, som har samme lånetid, og som afleveres samlet, (...)***"

Hvis materialerne ikke er lånt samtidig, ikke har samme lånetid og/eller ikke afleveres samtidig, kan fordringerne ikke sendes til inddrivelse som én samlet fordring.

I de tilfælde, hvor biblioteket opkræver flere gebyrer for overskridelse af afleveringsfristen, skal kommunen indsende en særskilt fordring per gebyr til inddrivelse, da materialet ikke er afleveret samtidig, selv om materialet er lånt samtidig og har samme lånetid.

4.4 Oprettelse af to fordringstyper til erstatningskrav

Bibliotekers krav på erstatning er civile retlige fordringer. Dette betyder, at Gældsstyrelsen som udgangspunkt ikke kan inddrive fordringerne ved at foretage lønindeholdelse og udpantning, jf. gældsinddrivelseslovens bilag 1, I, nr. 1 og II, nr. 1.

På baggrund af gældsinddrivelseslovens bilag 1, I og II, nr. 1, litra a, nr. i, kan der dog foretages lønindeholdelse og udpantning for følgende fordringer:

"Bibliotekers krav på erstatning for udlånsmateriale, som skyldner har beskadiget eller ikke har afleveret efter sit hjemlån. Det er dog en betingelse, at skyldner skriftligt har anerkendt kravet, medmindre kravet vedrører erstatning for udlånsmateriale, der ikke er afleveret af skyldner, og det pågældende bibliotek tilbyder en kvittering ved aflevering af lånte materialer."

Dette indebærer således, at der er lønindeholdelse og udpantningsret på bibliotekers krav på erstatning for udlånsmateriale, som er beskadiget eller ikke er afleveret, hvis skyldner har anerkendt kravet skriftligt. Der er dog ligeledes lønindeholdelses- og udpantningsret, såfremt kravet vedrører erstatning for udlånsmateriale, som ikke er afleveret af skyldner, og det pågældende bibliotek tilbyder en kvittering ved aflevering af materialet.

Der er derimod ikke ret til lønindeholdelse og udpantning, hvis skyldner ikke skriftligt har anerkendt kravet eller biblioteket - når der er tale om manglende aflevering af udlånsmateriale - ikke tilbyder en kvittering ved aflevering af materialet.

Som følge heraf har ICI besluttet, at der skal oprettes to fordringstyper vedrørende bibliotekers erstatningskrav:

- Bibliotekers erstatningskrav med anerkendelse/kvittering (KFERSBA)
- Bibliotekers erstatningskrav uden anerkendelse/kvittering (KFERSBI)

KFERSBA kan Gældsstyrelsen inddrive ved at foretage lønindeholdelse og udpantning, hvorimod det ikke er muligt at foretage lønindeholdelse og udpantning ved KFERSBI.

Det bemærkes, at bibliotekers erstatningskrav uden anerkendelse/kvittering (KFERSBI) ikke må kunne tvangsfuldbyrdes efter § 478 i lovbekendtgørelse nr. 938 af 10. september 2019 Retsplejeloven ("retsplejeloven"), dvs. tilfælde hvor fordringen støttes på dom, forlig e.l. Hvis Fordringshavers krav på erstatning kan tvangsfuldbyrdes efter retsplejelovens § 478, skal fordringen oversendes i fordringstypen KFERSMF.

4.5 Krav om kvittering for aflevering eller skriftlig anerkendelse fra skyldner (KFERSBA)

Erstatningskrav ved beskadiget materiale

Hvis låner afleverer materialet i beskadiget tilstand, kan kommunen kun anvende fordringstypen "Bibliotekers erstatningskrav med anerkendelse/kvittering" (KFERSBA), hvis låner skriftlig anerkender, at materialet var beskadiget ved tidspunktet for aflevering. I dette tilfælde er det ikke et krav, at biblioteket tilbyder en kvittering for aflevering.

Hvis biblioteket ikke har fået en skriftlig anerkendelse af kravet fra skyldner, skal erstatningskravet sendes til inddrivelse i fordringstypen "Bibliotekers erstatningskrav uden anerkendelse/kvittering" (KFERSBI).

Erstatningskrav ved manglende aflevering af materiale

Hvis låner ikke afleverer materialet, kan kommunen anvende fordringstypen "Bibliotekers erstatningskrav med anerkendelse/kvittering" (KFERSBA), hvis biblioteket tilbyder kvittering ved aflevering. Såfremt biblioteket tilbyder en afleveringskvittering, er der ikke krav om, at skyldner skriftligt anerkender erstatningskravet, når der er tale om manglende aflevering af udlånsmateriale. Det er endvidere tilstrækkeligt, at biblioteket tilbyder en kvittering. Hvis låner har fravalgt at få en kvittering, ændrer det ikke på, at kommunen kan anvende fordringstypen "Bibliotekers erstatningskrav med anerkendelse/kvittering" (KFERSBA).

Hvis biblioteket ikke tilbyder en kvittering ved aflevering, kan erstatningskrav for ikke afleveret materiale kun oversendes i KFERSBA, hvis skyldner skriftligt anerkender kravet. Jf. afsnit 4.6 er der dog intet krav om, at biblioteket skal tilbyde en fysisk papirkvittering.

Hvis biblioteket ikke tilbyder en kvittering eller ikke har fået en skriftlig anerkendelse fra skyldner, skal erstatningskravet sendes til inddrivelse i fordringstypen "Bibliotekers erstatningskrav uden anerkendelse/kvittering" (KFERSBI).

4.6 Formatkrav til kvittering for aflevering af materiale.

UFST har vurderet, at en kvittering via e-mail og/eller SMS er tilstrækkeligt. Det er således ikke et krav, at kvitteringen skal være i papirform.

Se hertil <https://www.forbrugerombudsmanden.dk/find-sager/lov-om-betalingstjenester/sager-efter-lov-om-betalingstjenester/kravet-om-varigt-medium-var-opfyldt-ved-kvittering-via-email-eller-sms/>, hvor forbrugerombudsmanden vurderer, at det er tilstrækkeligt, at kunden modtager sin kvittering via e-mail eller sms, hvorfor det ikke er nødvendigt at udstede kvittering på papir. Udtalelsen tager udgangspunkt i betalingsloven samt betalingslovens kriterie om "varigt medium".

4.7 Indsendelse af flere udlånsmaterialer i én samlet fordring for fordringer vedrørende erstatningskrav

UFST har besluttet, at kommunerne må sende fordringer vedr. erstatningskrav (KFERSBA og KFERSBI) for flere udlånsmaterialer til inddrivelse i én samlet fordring, såfremt materialerne har samme udlåns- og afleveringsdato.

Hvis enkelte af materialerne eksempelvis er blevet genlånt/fornyset, således at alle materialerne ikke længere har samme udlåns- og afleveringsdato, kan udlånsmaterialerne ikke sendes til inddrivelse i én samlet fordring.

4.8 "Identifikation af skyldner", når låner er under 18 år.

Når låner er under 18 år, er det et krav, at "identifikation af skyldner" udfyldes med låners forældre eller værge. Det er til enhver tid den enkelte kommunes ansvar, at det er den korrekte skyldner, der sendes til inddrivelse. Dette gælder også i forhold til at vurdere, hvem der skal sendes til inddrivelse (forældre/værgen eller låner) i de tilfælde, hvor låner fylder 18 år i tiden mellem datoen for udlånet og datoen for oversendelse til inddrivelse.

4.9 Grænse for forældre og værges erstatningsansvar

Værger hæfter solidarisk for beløb op til 7.500 kr. jf. Lov om hæftelse for børns erstatningsansvar og om skærpet erstatningsansvar for anstiftere og leder af opløb § 1, hvilket gør sig gældende i de tilfælde hvor skyldner er under 18 år, og det er en forælder, værgen eller lignende, der skal sendes til inddrivelse hos Gældsstyrelsen.

Det følger af Bekendtgørelse af lov om hæftelse for børns erstatningsansvar og om skærpet erstatningsansvar for anstiftere og ledere af opløb § 1, at: "*Den, der har forældremyndighed over et hjemmeboende barn, hæfter umiddelbart over for skadelidte for skader, som barnet er erstatningsansvarlig for efter den almindelige erstatningsregel, med indtil 7.500 kr. for hver skadeqørende handling eller undladelse.*"

Det er kommunernes ansvar at foretage en konkret vurdering af, hvorvidt størrelsen på erstatningskravet, som forældre eller værgen hæfter for, er i overensstemmelse med lovgivningen.

4.10 Opkrævningsgebyrer ved erstatningskrav for fordringer omfattet af KFERSBA og KFERSBI

UFST har vurderet, at kommunerne i forbindelse med opkrævning af Bibliotekers erstatningskrav med anerkendelse/kvittering (KFERSBA) kan opkræve et gebyr på 250 kr. efter gebyrloven som

følge af, at der udpantningsret for erstatningskravet, og at erstatningskravet er at betragte som et kommunalt krav.

Det fremgår af lovbekendtgørelse nr. 56 af 23. januar 2018 om lov om gebyrer og morarenter vedrørende visse ydelser, der opkræves af regioner og kommuner (gebyrloven) § 2:

"Regionsrådet kan bestemme, at der skal betales gebyr til regionen for erindringsskriver vedrørende ikke rettidigt betalte ydelser, der opkræves af regionen, og som i lovgivningen er tillagt udpantningsret.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen kan bestemme, at der skal betales gebyr til kommunen for erindringsskriver vedrørende ikke rettidigt betalte ydelser, der opkræves af kommunen, og som i lovgivningen er tillagt udpantningsret.

Stk. 3. De i stk. 1 og 2 nævnte gebyrer kan højst udgøre 250 kr."

Ved opkrævning af Bibliotekers erstatningskrav uden anerkendelse/kvittering (KFERSBI) kan kommunerne alene opkræve et gebyr på 100 kr. efter renteloven.

Det fremgår af lovbekendtgørelse nr. 459 af 13. maj 2014 om renter og andre forhold ved forsinket betaling (renteloven) § 9b:

"Stk. 1 (...)

Stk. 2. Der kan kræves et rykkergebyr på højst 100 kr. for hver rykkerskrivelse, dog højst for 3 skrivelser vedrørende samme ydelse. Har skyldneren inden for en sammenhængende periode til stadighed været i restance vedrørende samme skyldforhold, kan der uanset 1. pkt. højst kræves rykkergebyr for 3 skrivelser vedrørende restancerne i den pågældende periode. Der kan kun kræves gebyr for rykkerskrivelser, som er sendt med 10 dages mellemrum.

Stk. 3. Der kan kræves inkassogebyr på højst 100 kr."

4.11 Oversendelse af øvrige (civilretlige) bibliotekskrav til inddrivelse, fx budkørsel

Kommunerne har oplyst, at enkelte kommuner opkræver et gebyr for afhentning af ikke rettidigt afleveret materiale på låners bopæl. Afhentningen er foranlediget af biblioteket. Der er således tale om en opkrævningsindsats.

Fordringstyperne KFERSBA, KFERSBI eller KFGLÅNB omfatter ikke en sådan opkrævningsindsats, hvorfor disse fordringstyper ikke kan anvendes til oversendelse af disse fordringer.

Såfremt betingelserne for at anvende KOCIVIL er opfyldt, kan kommunerne anvende denne fordringstype. Betingelserne for at anvende KOCIVIL er følgende:

- Fordringen skal være et civilretligt krav inden for formuerettens område (af hensyn til Justitsministeriets modregningscirkulære), dvs. fordringen må ikke have offentligretlig karakter.
- Fordringen må ikke være tillagt lønindeholdelses- og udpantningsret efter bilag 1 i gældsinddrivelsesloven.
- Fordringen skal vedrøre et fakturakrav (regningskrav), der udspringer af en aftale.
- Fordringen skal vedrøre krav på betaling for en ydelse, genstand m.v.
- Perioden skal som minimum udgøre en dag.

Det er den enkelte kommunes ansvar at vurdere, hvorvidt betingelser for anvendelse af KOCIVIL er opfyldt.

